

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA 3 (P3)

HLAKOLA/TLHAKUBELE 2015

MEMORANDAMO

MATSHWAO: 100

Memorandamo ona o na le maqephe a 13.

NSC – Memorandamo

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo (Pampiri ya 3, KAROLO YA A).
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya bokgoni e arotswe habedi ho hlahisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la sebopoho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO (Tshekatsheko ya sehlooho) tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28–30 Boemo bo hodimo -Nehelano e bontshang kutlwiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla, e phepetsa monahano mme ke e kgodisang -O hlophisisitswe hantle ka tsela e ikgethang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -Nehelano e ntle e supang tsebo le bokgoni -Mehopolo ke e ipapisitseng ka botlalo le sehlooho mme e kgahlisang -O hlophisisitswe hantle ka tsela e ikgethang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 -Nehelano ke e kgotsofatsang ditlhokeho -Mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang -O hlophisisitswe hantle ka tsela e ikgethang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -Nehelano e momahane mona le mane -Mehopolo ke e seng ya boiqapelo mme e sa hlakang -Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi	4–6 -Nehelano e tswile lekoteng e ho hang -Mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng -Ha e utlhahale mme dintlha di a phetakkwa -Ha o hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
MATSHWAO A 30	25–27 Boemo bo tlase -Mosebetsi o tswileng matsoho le ha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang -Mehopolo ke e supang boiphihlelo bo hodimo -O hlophisisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	19–21 -Mosebetsi o radilweng hantle -Mehopolo ke e loketseng mme e thahasellisang -O hlophisisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	13–15 -Mosebetsi o a kgotsofatsa le ha o sa hlaka mona le mane -Mehopolo e momahane ka tsela e mahareng mme e a kgodisa -Karolo ya mosebetsi e itseng e hlophisisitswe; -Karolo feela e hlophisehile ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -Mosebetsi boholo e tswile lekoteng -Mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo mme e a lahlehisa -Nehelano ha e na bopaki bo bokalo ba tlhophiso le momahano	0–3 -Boiteko ke bo fokolang ba ho arabela sehlooho -Mehopolo e tswile lekoteng ka ho phetahala, ha e a nepahala -Mosebetsi ha e o tsepama sehloohong, mme e dubakane

NSC – Memorandamo

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 50] (continued)

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang	
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlotlontswe ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswe Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A 15	Boemo bo hodimo -Sehalo, rejisetara, tlotlontswe di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -Tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotehang -O sebedisitse sehalo se matla mme se susumetsang ka tsela e ikgethang -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni bo tsotehang	14–15 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -Tshebediso ya puo e matla mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng -Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto -O radilwe hantle ka tshwanelo	11–12 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -Tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelego ka tshwanelo -Puo ya bonono ke e loketseng mme e sebedisitswe ka tshwanelo -Sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo -O radilwe ka tsela e mahareng feela	8–9 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -Tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelego ka tshwanelo -Puo ya bonono ke e loketseng mme e sebedisitswe ka tshwanelo -Sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo -O radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -Puo e sebedisitswe feela ka tsela ya motheo -Sehalo mmoho le moelego o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -Ho sebedisitswe tlotlontswe ya motheo feela	0–3 -Puo e sebedisitsweng ha se e utlwisisehang -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -Tshebediso ya tlotlontswe e haellang ke sesosa sa nehelano e sa utlwisiseheng
		13 -Tshebediso ya puo ke e nepahetseng mme e susumetsang sehalo sa tema -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni bo tsotehang	10 -Tshebediso ya puo ke e sefutho mme e loketseng maemo -Sehalo ke se matla mme se loketseng -Ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe hantle	7 -Tshebediso ya puo ke e kgotsafatsang le ha ho na le ho sa tsamaelane mona le mane -Kakaretso sehalo ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haellang	4 -Puo ke ya motheo feela mme e sebedisitswe ka tsela e haellang -Popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -Tlotlontswe e haella haholo feela	
SEBOPHEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana le bolelele bo hlokehang MATSHWAO A 5	5 -Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang -Katoloso ya dintlha ke e ikgethang -Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 -Dintlha ke tse loketseng mme tse hodisang sehlooho -Momahano e bopilwe ke e supang bokgoni -Dipolelo le diratswana di loketse nehelano mme di fapafapanngwa ka tshwanelo	3 -Dintlha tse loketseng di hodisa sehlooho ka tsela e mahareng -Dipolelo le diratswana di na le diphoso -Moqoqo o ntse o hlahisa moelego	2 -Tse ding tsa dintlha ke tse utlwahalang -Dipolelo le diratswana di na le diphoso -Moqoqo o a utlwisiseha le ha o le diphoso	0–1 -Dintlha tse hlokehang tsa bohlokwa ha di a haella -Dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng -Moqoqo ha o na moelego o lebeletsweng	
MATSHWAO	43–50	33–40	23–30	13–20	0–10	

Ditaelo ho motshwayi

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG feela karolong e nngwe le e nngwe.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya dikarabo. Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema:

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lenseswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tsela e latelang;
Batshwayi ba sebedise matshwao a latelang:

- | bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- ,+ bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- p** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng/e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- λ** bakeng sa lenseswe kapa karolwana ya lenseswe le/e siilweng pakeng tsa mantswe a mang;
- //** bakeng sa ho qala seratswana se setjha.

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo (60%)	30	DM =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (30%)	15	PST =
Sebopoho (10%)	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1****1.1 Aforikaborwa ke setjhaba sa mookodi.**

Dikahare e ka ba tse latelang;

- mohlahlobuwa a ka hhalosa se bolewang ka setjhaba sa mookodi – ho phela merabe e fapaneng ka hare ho naha;
- mekgwa le ditlwaelo tsa merabe ena e fapaneng;
- A ka hhalosa se etsang hore merabe ena e kopane e be ntho e le nngwe.

[50]

1.2 Botle bo bokaalo ke ne ke qala ho bo bona.

- o Mohlahlobuwa a ka hhalosa kamoo ka kakaretso sebaka seo se hohelang kateng;
- o A ka boela a hhalosa ka ho qoholleha dikarolo tsa tlhaho tse jwalo ka dithaba, dinoka, jj;
- o A ka boela a hhalosa botle ba meaho;
- o Mohlomong a ka bua le ka ditshebeletso tse fumanwang tulong/sebakeng seo.

[50]

1.3 Na melata e na le seabo sa bohlokwa Aforikaborwa?

- o Mohlahlobuwa a hlahise mehopolo eo a e tshehetsang ka tsela e kgodisang, hore seabo sa melata ke sa bohlokwa kapa ha se sa bohlokwa;
- o Melata e ka ba bohlokwa hobane ba na le bokgoni bo siyo ka hare ho naha;
- o Ba nyolla moruo wa naha ka ho theha mesebetsi;
Bobe ba melata
- o Ba bang ba bona ba jala meferefere setjhabeng;
- o Ba isa matsete dinaheng tsa bona.

[50]

1.4 Botle le bobe ba pula.**Dikahare****Botle**

- o dinoka di a tlala, mme metsi a fumaneha ha bonolo;
- o dijalo/dimela di ba ntlo;
- o ka hohle e ba kgora;
- o theko ya dijo e a theoha.

Bobe

- o e ka baka dikgohola;
- o matlo le ditsela di a senyeha;
- o dimela/dijalo di ka bolawa ke pula e ngata haholo;
- o diphoofolo le dinonyana di ka bolawa ke yona;
- o batho ba ka nkuwa ke dinoka.

[50]

1.5 Ditlamorao tsa ho nyoloha ha theko ya mafura a makoloi.

Dikahare .

- theko ya dijo le thepa e ba hodimo haholo;
- tefo ya maeto a dipalangwang tsa setjhaba e ka imela batho;
- dikgwebo tse nyane di ba mathateng, mme di putlame, jj;
- basebetsi ba bangata ba ka fellwa ke mesebetsi;
- bofutsana bo ya bo ntse bo tota.

[50]

1.6.1– Ditshwantsho

1.6.3

- Dikahare tse lebelletsweng:
 - moqoqong ona mohlahlobuwa o sheba setshwantsho mme a qoqe ka seo setshwantsho se se qholotsang maikutlong a hae.
 - moqoqo wa hae o tshwanetse ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho seo ho qoqwang ka sona ka tsela e hlakileng;
- moqoqo o ka ngolwa lehlakoreng lefe kapa lefe.
ditaba tsa mohlahlobuwa di itshetlehe ka mehopolo e qholotswang ke setshwantsho.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

NSC – Memorandamo

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO E TELELE – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 30]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO	15–18	11–14	8–10	5–7	0–4
Tshekatsheko ya sehlooho le mehopolo Tlhophiso ya mehopolo Kehohloko ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo	-Tshekatsheko e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e butswitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere o tsepame seholohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlaholitweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa seholoo -Sebopetho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	-Tshekatsheko e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama seholohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahaneng e amoheleheng -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang seholoo -Ka kakaretso sebopetho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng	-Tshekatsheko e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama seholohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Seholoo se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopetho se foofa feela mme se na le bohlotsa bo boholo	-Tshekatsheko ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng feela seholohong empa o a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Seholoo se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopetho se foofa feela mme se na le bohlotsa bo boholo	-Tshekatsheko e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahanano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshehetsang seholoo -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopetho se nepahetseng
MATSHWAO A 18	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse ka ho fetisia maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo kgetho ya mantswe, matshwao a ho bala le mopeleto	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse ka ho fetisia maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo e nepahetse e bile e bopehile hantle -Mosebetsi ha o na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse ka ho fetisia maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlolontswe e ntle haholo -Mosebetsi boholo ha o na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlolontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moevelo	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlolontswe -Moelelo o nyotobetse haholo	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane -Tlollontswe ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO A 12	25–30	19–23	14–17	9–12	0–7
MATSHWAO					

KAROLO YA B: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO E TELELE**Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema:**

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lenseswe kapa polelo e fosahetseng mola, ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tsela e latelang:

Batshwayi ba sebedise matshwao a latelang:

- | bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- , + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- p** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng/e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- λ** bakeng sa lenseswe kapa karolwana ya lenseswe le/e siilweng pakeng tsa mantswe a mang;
- //** bakeng sa ho qala seratswana se setjha.

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopheho (60%) Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (40%)	18 12	DMS = PST =
Matshwao ohle	30	

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE

POTSO YA 2

2.1 Lengolo la Semmuso

- Diaterese di be pedi.
- Mohla o ngolwe tlasa aterese ya mongodi, mme ho tlolwe mola.
- Tumediso e be Monghadi/Mofumahatsana/Mofumahadi kapa dikgutsufatso.
- Mola wa sehlooho o ngolwe tlasa tumediso
Dikahare tse lebelletsweng:
sepheo sa ho ngola lengolo se hlake (ho kopa mosebetsi)
 - seratswana sa pele
 - kopo e ngolwe ka puo e hlakileng le e susumetsang, e hlakisang tsebo (mangolo a thuto), bokgoni le boiphihlelo.
- Qetelo: Lebitso le sefane tsa mongodi.

[30]

2.2 Tsa bophelo ba mofu/Obitjhuary

Dikahare tse lebelletsweng:

- Lebitso la mofu
- Tlhaho ya hae: (sebaka, letsatsi le selemo sa tswalo)
- Tsa kgolo ya mofu: thuto (mosebetsi le lenyalo) ha di le teng.
- Tsa lefu la hae (letsatsi le mokgwa oo a hlokahetseng ka wona)
- Maballo: Bao a ba siyang morao.
- Seboko sa hae.

[30]

2.3 Raporoto

- Raporoto e lokela ho ba le dintlha tse latelang:
- Motho kapa batho bao raporoto e lebisitsweng ho bona.
- Sehlooho sa raporoto.
- Ditaba tse tlalehwang: selelekela, mmele le qetelo.
- Mohla le sikenetjhara/tshaeno.

Dikahare tse lebelletsweng:

- Raporoto e be kgutshwane, dintlha di felle, o hhalose ka ho phethahala o latela dintlha tse ka hodimo.
- Sehalo e be sa puo ya ka mehla, empa se hlomphang ka ha ho tlalehelwa baokamedi.

[30]

2.4 Puo

- Moithuti a sebedise puo e hohelang selelekeng sa hae.
- A ngoke (hohele) baamohedi ba ditaba tsa hae, puo ya hae e phalle.
- Ho be le qaleho e hlakileng, mmele wa dintlha tse momahaneng, le qetelo e mathemalodi.
- Bua dintlha, tsa boiqapelo.
- Ho hlake hobaneng a nehelana ka puo eo, mme puo eo e tsamaelane le sepheo sa mosebetsi.

[30]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:

30

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO E KGUTSHWANE – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 20]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
Tshekatsheko ya sehlooho le mehopolo Tlhophiso ya mehopolo Kelohloko ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo.	-Tshekatsheko e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e butswitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere o tsepame seholohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hhalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa seholoho -Sebopetho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	-Tshekatsheko e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama seholohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahaneng -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang seholoho -Ka kakaretso sebopetho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng	-Tshekatsheko e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama seholohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahaneng -Seholoho se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopetho se foofa feela mme se na le bohlotsa bo boholo	-Tshekatsheko ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng feela seholohong empa o a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Seholoho se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopetho se foofa feela mme se na le bohlotsa bo boholo	-Tshekatsheko e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahanano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshehetsang seholoho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopetho se nepahetseng
MATSHWAO A 12	7–8	5–6	4	3	0–2
Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a ho bala le mopeleto	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse ka ho fetisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo e nepahetse e bile e bopehile hantle -Mosebetsi ha o na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse ka ho fetisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlolontswe e ntle haholo -Mosebetsi boholo ha o na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlolontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelete	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlolontswe -Moelelo o nyotobetse	-Sehalo, rejistara, setaele le tlolontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane -Tlotlontswe ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO A 8	17–20	13–15	10–11	7–8	0–5
MATSHWAO					

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema:

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tsela e latelang;

Batshwayi ba sebedise matshwao a latelang:

- | bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- __, + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- p** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng/e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- λ** bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe le/e siilweng pakeng tsa mantswe a mang;
- //** bakeng sa ho qala seratswana se setjha.

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopoho 60%	12	DMS =
Puo/Setaele/Tekolobotjha 40%	8	PST =
Matshwao ohle	20	

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3****3.1 Pampitshana ya tlhahisolededing**

- Pampitshana ena e fana ka tlhahisolededing e tsebisang ka tshebeletso eo a fanang ka yona.
- E hhalosa sehlahiswa kapa ditshebeletso ka ho hlaka le boiqapelo.
- Tlhahisolededing e hlahiswa ka dihlooho le dihloohwana.
- Dipolelo e ba tse kgutshwane tse tobileng.
- Ho ka sebediswa puo ya sethekiniki e jwalo ka algebra, calculus jj.
- Puo e ka ba e susumetsang babadi ho batla ho inwesa ka nkgo.
- Pampitshana ya tlhahisolededing e hlakisa ditshebeletso.
- Ditshebeletso tseo monga kgwebo a tummeng ka tsona jwalo ka:
 - ditshebeletso tse kang, 'Algebra, Geometry le sequence le series';
 - Dithuto tsa ka mora nako;
 - Dithusathuto tsa mefutafuta.

[20]**3.2 Dayari**

- Ke rekoto ya diketsahalo e ngolwang ke motho wa pele.
- Mohlahlobuwa o lebelletswe ho ngola diketsahalo tsa matsatsi.
- A mararo, k.h.r letsatsi le leng le le leng le be le ketsahalo.
- Letsatsi ka leng le ngolwe ka botlalo.
- E ngolwe ka lekgathe lejwale.
- Puo e bonolo ya ka mehla.
- Sehalo se dumellane le mofuta ona wa tema.
- Mohlahlobuwa a ka ngola tse latelang:
 - lenanetsamaiso kampong;
 - boitshwaro ba baithuti;
 - molemo oo ba o unneng.

[20]**3.3 Ditaelo****Ho etsa teye**

Disebediswa

- setofo
- ketlele kapa pitsa
- metsi
- teye
- tswekere
- lebese
- kgabana
- kopi/komiki

Ela hloko:

Disebediswa di tla fapano ho ya ka tikoloho eo baithuti ba phelang ho yona.

Mokgwa wa ho etsa teye.

- Tshela metsi ketleleng kapa pitseng, mme o a bedise.
- Futhumatsa kapa o bedise lebese ha e be o e rata ka lona.
- Ha metsi a bela o a tshele ka kopong, o se a tlatse o nto tshela teye.
- Ha e se e loetse o tshele lebese.

- Noka/Tshela tswekere. E ka ba kgabana e le nngwe kapa ho feta.
- Fuduwa, mme o nwe/phoke teye ya hao ha monate.

ELA HLOKO:

Mokgwa wa ho etsa teye o ka fapano ho ya ka moithuti ka mong.

[20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C:	20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:	100